

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Mateřská škola Mateřídouška s.r.o.

Jiráskova 29, 602 00 Brno

Identifikátor zařízení: 600 000 737

Zřizovatel: Mgr. Iveta Fürstová

Školský úřad Brno, Křížová 22, 603 00 Brno

Termín konání inspekce: 19. 10. - 20. 10. 1999

Čj.	122 466/99-11087
Signatura	ol2at303

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Mateřská škola vychází při stanovování výchovně vzdělávacích cílů z „Programu výchovné práce pro jesle a mateřské školy“ (SPN 1983), později upraveného do tzv. časově tematických plánů. Ve dvou věkově smíšených třídách (děti od 3 do 6 let) pracovaly učitelky podle plánů zpracovaných pro jednotřídní MŠ. Vybíraly z nich činnosti a úkoly jednotlivých výchovných složek víceméně náhodně, případně dle potřeb motivace. Cíle stanovovaly v souladu s programem a mnohdy je obohacovaly o smyslovou výchovu. Ne vždy je však zařazovaly rovnoměrně a diferencovaně. Ve třetí třídě, kde se děti seznamují intenzivně s anglickým jazykem a jsou stejného věku (5 - 6 let), byl výběr obsahu ovlivněn nejen časově tematickými plány pro děti pěti až šestileté, ale i metodickými materiály a pracovními listy, které má škola k dispozici pro výuku angličtiny. Učitelky přitom respektovaly didaktické zásady a funkčně propojovaly obsah výchovně vzdělávací činnosti se stanovenými cíli. Analytický přístup k plánování, který škola uplatňuje, nereflexuje příliš současné trendy v předškolní výchově, v nichž jde spíše o integrované celky, postihující přirozené logické souvislosti, příčiny a následky.

Plánování a příprava vzdělávací činnosti odpovídaly pojetí stanoveného programu školy. Měly dobrou úroveň.

Podmínky vzdělávací činnosti

Výchovně vzdělávací činnost zajišťují učitelky odborně a pedagogicky způsobilé pro práci v mateřských školách, s výjimkou lektorky pro výuku angličtiny. Její odborná erudice a dovednosti v anglickém jazyce jsou však vysoké, vzhledem k tomu, že dlouhodobě působila v Kanadě a z angličtiny má státní zkoušku. Ředitelka školy má vzdělání vysokoškolské. Učitelky pracují často souběžně. Jejich působení je však organizačně velmi dobře promyšleno. Slouží především ve prospěch výuky angličtiny a rozšíření aktivit, které škola rodičům a dětem nabízí.

Velikost místností a jejich uspořádání nedávají stejné podmínky všem dětem z hlediska prostoru. Zatímco třetí třída ho má k dispozici více než dostatek (celé druhé patro), další dvě třídy (v prvním patře) se o srovnatelný prostor dělí a příliš mnoho ho nemají. Vedení s.r.o. Mateřidouška investuje do zařízení budovy i školní zahrady a vybavuje třídy s hernami vhodně, účelně a vkusně, což podtrhuje celkově vysoký estetický dojem školy. Hračky, pomůcky a knihy jsou nové a moderní, vybírány s rozmyslem a průběžně inovovány. Dětem jsou běžně dostupné a v dostatečném množství. Materiální vybavení pro výchovně vzdělávací činnost je vynikající.

Psychohygienické podmínky, které MŠ vytvořila jsou uspokojující. Vedle pozitivních jevů se zde projevila i řada nedostatků. Počty dětí ve třídách odpovídaly pedagogickým, hygienickým a organizačním požadavkům. Prostředí školy je podnětné, estetické a funkční. Byly vytvořeny podmínky pro rozvíjení zájmů dětí. Uspořádání dne však nezohledňovalo dostatečně potřeby dětí pro hru, uspokojení pohybu a pobytu venku. Převažovala nabídka řízených činností nad spontánními a záměrné učení dětí navozované učitelkou zvnějšku, při kterém nevznikaly situace pro přirozené zrání dětí. Zavedený pitný režim nebyl dětmi využíván. Podložky, na nichž odpočívaly děti, které po obědě nespí, byly nevyhovující.

Podmínky pro výchovně vzdělávací činnost hodnotila ČŠI celkově jako velmi dobré, přičemž materiální podmínky byly vynikající a psychohygienické ještě vyhovující.

Organizace, formy a metody vzdělávací činnosti

Metody a formy, které učitelky využívaly pro výchovně vzdělávací práci odpovídaly věku dětí. Pouze organizace a rozložení těchto činností nebylo vždy odpovídající. Děti neměly dostatek času pro hru, a tím i více příležitostí k sebeuplatnění a k rozvoji spolupráce. Učitelky, které působily ve smíšených třídách, zařazovaly vzdělávací postupy, které rozvíjely smysly a kreativitu. Nespěchaly na děti a nechaly je dokončit práci. Dbaly na jejich samostatnost při stolování, méně již při oblékání. Sledovaly vytváření kulturních návyků a dovedností potřebných ke zvládnutí hygieny. V celkovém vzdělávacím působení a při vedení pedagogického procesu se však projevovala tendence učitelek děti ochraňovat, někdy až přespříliš, místo aby podporovaly jejich autonomii.

V tzv. anglické třídě vycházely zvolené metody a formy práce z daných podmínek a z preference jejího zaměření. Pro děti se specifickými vzdělávacími potřebami (s odloženou školní docházkou) nebyly promyšleně a systematicky vytvářeny individuální, výchovně vzdělávací příležitosti. Ze zjištění při inspekci bylo zřejmé, že v týdnu, kdy je jako stěžejní jazyk používána angličtina převažují činnosti řízené, zaměřené na osvojení nových výrazů a slov, včetně opakování a procvičování. V druhém týdnu, kdy je preferována v komunikaci s dětmi čeština, mají děti více příležitostí pro hru a spontánní aktivity. Vzhledem k tomu, že obě učitelky promyšleně střídají v řízených činnostech rozmanité metody a formy práce a staví na poměrně vysoké vyspělosti dětí v rozumových poznacích, dovednostech a návycích, nedochází k jejich nadměrnému přetěžování.

Organizace, metody a formy vzdělávací činnosti, i přes některé nedostatky v organizaci, měly ve svém souhrnu, velmi dobrou úroveň.

Motivace a hodnocení

Učitelky hodnotily a motivovaly děti pozitivně. Oceňovaly jejich snahu, podporovaly sebedůvěru a jistotu, povzbuzovaly je k činnostem. Vzhledem k nižším počtům dětí ve třídách využívaly čas k navázání kontaktu s každým dítětem. Vedly ke vzájemné toleranci. K řízeným aktivitám získávaly děti sice nenásilně, ale spíše vnější než vnitřní motivaci. Hodnocení směřovalo více ke skupině, než k ocenění individuálního pokroku v konkrétním případě. Získané poznatky, dovednosti a návyky, především ve třídě nejstarších dětí, upevňovaly a prověřovaly učitelky odpovídajícím způsobem.

Ve výchovně vzdělávacím procesu převládala pozitivní motivace a snaha poskytovat dětem pomoc, pěstovat jejich sebedůvěru a sebevědomí. Motivace a hodnocení byly celkově na velmi dobré úrovni.

Interakce a komunikace

Učitelky přijímaly děti pozitivně a svým velmi laskavým, klidným a vstřícným přístupem vytvářely pro ně bezpečné prostředí. Děti se v něm cítily dobře a příjemně, mnohé se do MŠ zjevně těšily. Optimální počet ve třídách umožňoval častou interakci učitelek s dětmi, což

napomáhalo k vytváření pocitu jistoty. V atmosféře tříd se projevovaly partnerské vztahy, respektování dětí, vysoká míra tolerance a komunikace založená na důvěře. Verbální projev učitelek byl kultivovaný, dětem poskytoval správný řečový vzor, někdy však převažoval nad slovními projevy dětí. V tzv. anglické třídě naopak dával dostatek podnětů pro osvojování komunikativních dovedností. Děti zde využívaly aktivně bohatou slovní zásobu a dokázaly se vyjadřovat na odpovídající úrovni. Vztahy mezi dětmi byly pěkné, bez projevů agrese a nepřátelství.

Interakce a komunikace mezi dětmi a dospělými přispěla k mimořádně příznivému emočnímu klimatu a jejich úroveň lze hodnotit jako vynikající.

Spontánní činnosti

Spontánním činnostem nebyl v průběhu dne vyhrazen dostatečný časový prostor. Pokud ho ale děti měly, uplatňovaly svoji fantazii a tvořivost přirozeně a svobodně. Mohly si vybrat hračky a pomůcky, které byly volně přístupné. Učitelky respektovaly zájmy i osobnosti dětí. Vstupovaly do her citlivě a nenásilně, místy je však usměrňovaly nadbytečně. Nabídku činností nepromýšlely cílevědomě a důsledně vzhledem k možnostem nevelkého prostoru, který má škola k dispozici. Děti tak neměly možnost uplatnit a rozvíjet pohyb v maximálně možné míře. V prostředí anglické třídy byl čas pro spontánní činnosti a hravé aktivity dětí využíván v průběhu inspekce zhruba na 50 %.

Vzhledem k tomu, že spontánní činnosti nepřevažovaly a byly omezeny časem více než je žádoucí, je jejich úroveň hodnocena jako dobrá.

Řízené činnosti

Řízené činnosti byly připraveny promyšleně, s pěknou motivací a využitím smyslové výchovy. Vzhledem k nižšímu počtu, měly děti dostatek času k dokončení i těch činností, které byly organizovány společně. Učitelky zařazovaly praktické činnosti, umožňovaly dětem aktivní spoluúčast i emoční prožitek, respektovaly jejich individuální tempo. Cíle aktivit však, vzhledem k vývojovým zvláštnostem dětí, nediferencovaly.

Ve třídě nejstarších probíhaly řízené činnosti najednou, ve stejném čase a tempu. Protože při nich učitelky uplatňovaly různé aktivizující formy, zapojovaly co nejvíce smyslů a vycházely z předchozích zkušeností a dovedností, dosahovaly děti poměrně dobrých výsledků, byly soustředěné, zaujaté a aktivně spolupracovaly.

Úroveň uskutečněných řízených činností byla spíše nadprůměrná.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

ČŠI hodnotila kvalitu výchovně vzdělávací činnosti jako velmi dobrou. Zejména materiální vybavení bylo mimořádné, včetně velmi dobrého personálního obsazení. Ve třídách vládla neobyčejně příjemná a vlídná atmosféra, děti se zde cítily jistě a bezpečně. Učitelky k nim přistupovaly s vysokou mírou tolerance a pochopení. Pouze uspořádání a průběh některých činností nebyl dostatečně promyšlen z hlediska psychohygienických potřeb.

Ve třídě, kde se děti intenzivně seznamovaly s anglickým jazykem, vycházela výchovně vzdělávací činnost z daného zaměření. Pedagogická práce byla promyšlená a cílevědomá. Přesto, že ve výchovně vzdělávacím procesu převládaly řízené činnosti, nedocházelo k nevhodnému přetěžování dětí a práce zde byla hodnocena také jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce soukromé mateřské školy deklaruje orientaci výchovy na osobnostní rozvoj dětí. Současně však vychází vstříc poptávce rodičů, kteří vyhledávají vyučování anglickému jazyku v předškolním věku a nabídku nejrůznějších aktivit. Vedení MŠ sice sleduje vyváženost často ambiciózních požadavků rodičů a předpokladů dětí, hledá možnosti, jak tyto mnohdy protichůdné tendence skloubit, avšak ne vždy se jí to daří. V současnosti plánuje, tzv. hlídací službu pro rodiče tří až šestiletých dětí, které nenavštěvují mateřskou školu. Měla by probíhat v upravovaných prostorách bývalého školnického bytu, každý den v týdnu s jiným výchovným programem.

Koncepční záměry MŠ byly stanoveny na základě běžného zhodnocení předcházející práce za uplynulé období, ale i z potřeby požadavků určité skupiny lidí, která v Brně žije. Koncepce obsahuje dlouhodobé cíle a v osobním plánu ředitelky i cíle krátkodobé, chybí však promyšlené naplánování střednědobých úkolů a prostředků jejich realizace. Zaměstnanci uvedenou koncepci respektují a rodiče si pro ni mateřskou školu vybírají.

Plánování je, i přes některé nedostatky, funkční a efektivní. Má velmi dobrou úroveň.

Organizování

Organizace života a chodu školy je písemně zakotvena ve vnitřním řádu, který vymezuje jasná pravidla a povinnosti nejen rodičů, ale i učitelek a ostatních zaměstnanců školy. Ve vztahu k dětem však tento dokument postrádá alespoň rámcové stanovení režimu dne a pravidel společného soužití. Tím je často znesnadněno účinné a efektivní řízení. Pracovní doba učitelek a jejich přímá práce u dětí je důsledně promyšlená vzhledem k délce provozu (7:00 - 18:00 hod.) a množství nabízených aktivit a kroužků (plavání, „Sportík“, flétna, keramika, angličtina, hudebně-pohybový). S tím souvisí minimální participace učitelek na řízení školy. Pedagogické a provozní porady probíhají podle předem stanoveného plánu. Ze zápisů je zřejmé, že se zabývají jak pedagogickými, tak provozními problémy.

Informační systém uvnitř školy je funkční, má svá standardní pravidla. Rodičům jsou poskytovány informace dle jejich přání a potřeb. Při zápisu obdrží dotazník, umožňující sdělit mateřské škole důležité údaje o individuálních zvláštích a návycích svých dětí. Svá přání a připomínky mohou zapisovat do sešitu přání a stížností. V průběhu školního roku jsou organizovány třídní schůzky, ukázky práce s dětmi, společné oslavy a kdykoli mohou být přítomni práci s dětmi. Této možnosti mnozí využívají. Poradenská činnost je zajištěna různými formami, nejčastěji však individuálními rozhovory nad konkrétními případy a problémy při výchově dětí. MŠ dobře spolupracuje s dalšími odborníky: psychologkou, privátním stomatologem a klinickou logopedkou. Hledá cestu, jak navázat účinnou spolupráci se soukromými základními školami, kde by mohly děti plnit povinnou školní docházku.

Organizace provozu školy je promyšlená, systematická, umožňuje plynulý chod školy a efektivní zajištění výchovně vzdělávacího procesu. Celkově je hodnocena na velmi dobré úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy má jasnou představu o tom, jaké má být image a profilace mateřské školy v náročném konkurenčním prostředí brněnských mateřských škol. Cílevědomě se snaží pro své záměry získávat a motivovat ostatní zaměstnance školy. Promyšleně využívá jejich schopností k obohacení výchovně vzdělávacího procesu. Vytváří velmi dobré podmínky pro další vzdělávání učitelek, které plně finančně hradí. Citlivě reflektuje slabá a silná místa v práci školy, snaží se je pojmenovat a na provozně-pedagogických poradách podněcovat k jejich řešení. Uplatňuje managersko-organizační styl řízení s jasnou představou toho, co chce. K tomu vytváří optimální podmínky pro ostatní spolupracovnice, které se ale na řízení málo podílejí. Ředitelka má však autoritu a svým přístupem a kultivovaným jednáním ovlivňuje celkové pozitivní klima školy.

Vedení a motivování pracovníků je na velmi dobré úrovni.

Kontrolní mechanizmy

Ředitelka plánuje a průběžně provádí kontrolní a hospitační činnost. Hledá pro ni i nové a neobvyklé formy. Úkoly, které si stanovuje však nejsou dostatečně diferencovány vzhledem k potřebám jednotlivých učitelek. Záznamy z hospitací mají spíše popisný než analytický charakter a bývají bez konkrétních závěrů. Nedostatky jsou sice na provozně-pedagogických poradách zobecnovány, ale nejsou následně důsledně sledovány. Je zřejmé, že běžnou kontrolní činnost ředitelka provádí průběžně a dennodenně. Učitelky jí přijímají přirozeně.

Kontrolní činnost a odborné metodické vedení učitelek jsou vzhledem k organizačním podmínkám a možnostem ředitelky školy, dobré.

Hodnocení kvality řízení

Koncepční plánování vzhledem k potřebám dětí a požadavkům určité skupiny rodičů je velmi dobré. Také promyšlená organizace a vedení lidí v rámci daných záměrů tomu odpovídají. Pouze v kontrolní činnosti, která je hodnocena jako dobrá, chybí větší diferencovanost a konkretizace.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- povinná dokumentace ve smyslu Čl. II. § 45 b, písm. a), c) zákona č.138/1995 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon ČNR č. 76/1978 Sb. o školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů
- rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení (dále jen síť škol) čj. 14523/93 k 1. 9. 1993

- rozhodnutí MŠMT o změně v zařazení do sítě škol čj. 13217/96-61 k 30. 5. 1996, čj. 14358/97-61 ke 14. 3. 1999, čj. 14322/99-21 k 1. 3. 1999
- informační výpis ze sítě škol z 1. 9. 1998
- dokumentace BOZP, PO
- kniha úrazů
- roční plán 99/2000 s přílohami a vnitřním řádem MŠ
- výroční zpráva o činnosti školy z 12. 7. 1999
- záznamy z kontrolní činnosti
- zápisy z provozně-pedagogických porad
- záznamy o dětech
- přehledy výchovné práce ze všech tříd
- plány výchovné práce

ZÁVĚR

Pozitiva:

- mimořádně dobré materiální zabezpečení výchovně vzdělávací činnosti
- příkladně vlídný a chápající přístup učitelek k dětem
- velmi dobré odborné zajištění výuky angličtiny
- zaměření a vhodná nabídka programu školy z hlediska poptávky pro určitou skupinu rodičů

Negativa:

- nedostatečné zabezpečení psychohygienických podmínek v některých ukazatelích (vyváženost a uspořádání činností v průběhu dne, pitný režim, podložky pro odpočinek dětí)
- nediferencovanost a nedostatečná cílevědomost v hospitační činnosti

ČŠI hodnotila práci MŠ jako velmi dobrou, a to jak v kvalitě výchovně vzdělávací činnosti, tak i v řízení. Především klima školy a její vybavení působilo mimořádně dobře. Pedagogická činnost byla celkově hodnocena jako velmi dobrá, až na některé nedostatky z hlediska psychohygieny a plánování vzdělávacího procesu. Také úroveň řízení je nadprůměrná. Jen v kontrolní činnosti se projevila určitá nejasnost.

Přidělené finanční prostředky ze státního rozpočtu jsou, vzhledem k danému programu výchovně vzdělávací práce, využívány efektivně a v souladu s účelem jejich poskytnutí.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Eliška Vencálková
Členové týmu	Libuše Parmová, Bc.

V Brně dne 2. 11. 1999

Přílohy

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:3. 11. 1999.....

Razítko

Mgr. Iveta Fürstová

.....
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti předškolního zařízení ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrá	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo č. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Brno	17. 11. 1199	468/99
Zřizovatel Mateřídouška s.r.o.	17. 11. 1999	492/99

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nepodány